

tekst: Samengesteld en bewerkt door
Marleen Oosterhof – van der Poel

visie: Van De Vrije Mare gebaseerd op
inspiraties van Marieke de Vrij

Euthanasie in relatie tot de ziel

Zorgvuldige omgang met de mens die wenst te sterven, behoedt deze mens voor ingrepen als euthanasie of onnodige levensverlenging.

Euthanasie in relatie tot de ziel van de mens is geen gemakkelijk onderwerp.

De ziel is immers onzichtbaar en alleen op een heel verfijnd niveau aan te voelen.

Zolang de mens op aarde leeft, is zijn lichaam het huis van de ziel. De ziel bevrijdt zich weer wanneer letterlijk overlijden plaatsvindt, dat wil zeggen als het hart stopt met kloppen. De tijd die de ziel nodig heeft om zich van het stoffelijk lichaam los te maken, varieert van enkele minuten tot enkele dagen. Dit proces is voor velen 'waarneembaar'. Velen kunnen invoelen dat er vaak enige tijd overheen gaat voordat het dode lichaam werkelijk een leeg omhulsel is.

Dit artikel gaat over de kennis die inspiratief ontvangen is door Marieke de Vrij over de periode voorafgaand aan het overlijden en de overgang naar de onstoffelijke wereld. Het artikel wil nuances en overwegingen aandragen om ieders eigen keuzeprocess te verdiepen. Keuzevrijheid, immers, is de mens gegeven en een groot goed.

Wat is euthanasie en wat is 'natuurlijk' sterven?

In de visie van De Vrije Mare is euthanasie: het verzoeken aan een ander om maatregelen te treffen om de ziel versneld uit het stoffelijk lichaam te laten vertrekken. Dit op een moment dat het lichaam nog niet 100 procent eraan toe is om op een natuurlijke manier te sterven. Sterven is het proces waarbij de onstoffelijke werkelijkheid zich toont en de persoon overgaat naar zijn onvergankelijke vorm van zijn.

Als het lichaam in leven wordt gehouden door medicatie en/of medisch technisch handelen, is stoppen hiermee geen euthanasie. Het lichaam had immers in principe al kunnen overlijden zonder dit medisch handelen. Het euthanasievraagstuk ligt dus heel genuanceerd. Wie vraagt om wat, wanneer en met welk doel? Er zijn tegenwoordig bijvoorbeeld heel wat medicijnen die bij langdurig gebruik belemmerend werken op vrij en natuurlijk sterven. Er gaat een conserverende werking uit van deze medicijnen. Weefsels en psyche kunnen erdoor verstrakt raken en zo, ongewild, de diepe ontspanning en het loslaten bemoeilijken, die nodig zijn voor het natuurlijk sterven.

De Westerse samenleving is afgedwaald van de ervaringskennis over natuurlijk sterven. Aardse belemmeringen zoals pijn en ziekte, worden vaak onvoldoende serieus gezien als processen die natuurlijk sterven bespoedigen. Men is niet gewend de laatste levensstijd te besteden aan zielsbewuste afstemming op wat diep wezenlijk in de mens nog afgemaakt wenst te worden. Wanneer deze afstemming wél gebeurt, zou het natuurlijk sterven bevorderd kunnen worden.

Waarom incarneert de ziel in dit leven en wanneer kan gesproken worden van een voltooid leven?

In de visie van De Vrije Mare is het aardse leven een onderdeel van de evolutionaire leerweg van de ziel. Het gaat om een levens-overstijgend proces (de zogenaamde reïncarnatie hypothese). Het huidige aardse leven is voltooid als de leringen die voor dit leven bedoeld waren, geleerd zijn. De ziel treedt het leven binnen met talenten en eigenschappen, beperkingen en wensen. De ziel doet zowel positieve als negatieve ervaringen op met het doel een groter bewustzijn te verkrijgen. Als de ziel klaar is met het incarnatieplan,

start de fase van loslaten, afscheid nemen en overgaan naar de onstoffelijke wereld. De overgang wordt vergemakkelijkt als belastende herinneringen op aarde kunnen achterblijven. De mens leert tot zijn laatste ademtocht. Het blijkt dat hij in zijn laatste weken, dagen, uren en soms zelfs in zijn laatste minuten, vaak nog zijn diepste levensinzichten verwerft waardoor hij wat nog als ballast voelt, kan loslaten. Wie wenst te sterven, komt het raadselachtige van het leven en de eindigheid van de persoonlijkheid tegen. Als de mens nog niet kan doorvoelen wat de betekenis van lijden en lichamelijk verval is, kan hij zich hier tegen verzetten en wensen het leven te beëindigen.

De vraag is dus:

Wat is bewuste beëindiging door euthanasie waard als de ziel/de geest voortijdig onttrokken wordt aan het aardse levensperspectief terwijl de leringen aangaande dit leven nog niet beëindigd zijn?

De zingeving van lijden en verval bij het natuurlijk stervensproces.

Marieke de Vrij zegt hierover

Vanuit de geestelijke wereld heb ik meermalen inspiraties mogen ontvangen met betrekking tot het euthanasievraagstuk en het stervensproces. Immer weer kwamen er inzichten over het fysiek en psychisch lijden dat geschetst wordt als een louteringsproces. Door de intensiteit van pijnbeleving kunnen oude diepgewortelde psychische pijnen nog uit het lichaam worden losgeweekt en losgelaten.

In het lichaam worden onverwerkte ervaringen, van bijvoorbeeld verlatenheid, miskenning en vele andere emoties, als herinneringstrillingen verankerd en opgeslagen. Door de fysieke en psychische (helse) pijnen in het heden wordt dit 'oud zeer' beetje bij beetje losgeweekt uit het lichaamsbewustzijn. Op deze manier kan er zielenrust ontstaan in de fase van opgang naar de onstoffelijke wereld. De levensbelasting wordt dan niet meegenomen maar achtergelaten binnen de aardse atmosferen.

Bij vervroegd ingrijpen op sterven (euthanasie) is het lichaam zelf op dat moment nog niet in staat het leven te beëindigen. Het lichaam is dus nog niet van nature vrij van onverwerkte herinneringstrillingen. Door euthanasie wordt een opgang naar de onstoffelijke gebieden gecreëerd van onverwerkte deel-ervaringen, die nog niet onthecht zijn van het menselijke lichaam.

Wie zijn reis naar de onstoffelijke wereld aanvaardt en de eindigheid van het aardse leven op een natuurlijke wijze afsluit, heeft baat bij het niet vroegtijdig vertrekken uit zijn lichaam

Wie zijn reis naar de onstoffelijke wereld aanvaardt en de eindigheid van het aardse leven op een natuurlijke wijze afsluit, heeft baat bij het niet vroegtijdig vertrekken uit zijn lichaam. Immers, bij het natuurlijk stervensproces kan opgang naar de onstoffelijke wereld plaatsvinden zo lichtgevoelig van frequentie als maar mogelijk is. Belastende zwaarmoedige herinneringsvelden blijven op aarde achter wanneer deze nog bij leven door fysieke pijnen en psychische nood symbolisch dieper zijn uitgeademd uit het persoonlijke auraveld. Dat is de zingeving van het laatste 'lijden'. Medicatie voor verzachting van de pijn is uiteraard gerechtvaardigd, de hoeveelheid is een keuze. Het advies hierbij is om niet te gaan tot het niveau waarop 'niets' meer gevoeld wordt, want dan kan er ook niets meer ontladen worden.

Wie kiezen er voor euthanasie? Enkele voorbeelden.

- Menigmaal vinden mensen, die zeer krachtig hebben kunnen functioneren tijdens het leven en ook vaak medebepalend zijn geweest voor anderen, het uiterst moeilijk hulpbehoevend te worden en zich te laten verzorgen.
- Anderen willen hun omgeving niet tot (onnodige) last zijn en kiezen voor euthanasie alleen omwille van de ander. Vaak is dit al een patroon in hun hele leven.
- Angst voor pijn, lijden en verval kan mensen er ook toe brengen voor euthanasie te kiezen. "Als ik toch dood ga, dan nu maar zo snel mogelijk door de zure appel heen bijten." Of: "Als iedereen zegt, dat je niet hoeft te lijden..., waarom zou ik dan daarvoor kiezen, als er een weg zonder lijden is."
- Er is ook een groep mensen voor wie alleen een fysieke materiele wereld de werkelijkheidsbeleving is. Voor hen is een beleving na de fysieke dood onvoorstelbaar. Dus waarom zou je het leven niet blijven creëren zoals je wilt en zolang het kan en het eindmoment zelf bepalen.

De rol van de samenleving in het keuzeprocess

In deze tijd wordt op het stervensproces, liefst vanuit overwicht en controle gereageerd. De mogelijkheden om via euthanasie pijnloos te sterven zijn ook veel groter geworden ("...opdat het lijden niet nodeloos verlengd wordt"). De drempel voor een euthanasie aanvraag wordt hierdoor steeds lager. In dit artikel is al besproken dat het lijden op een dieper niveau veelal niet zinloos hoeft te zijn. Het kan immers een laatste en cruciale betekenis hebben in het ontladen van onverwerkte ervaringen. Echter, ook dit ligt genuanceerd: als er sprake is van levensverlengende medische ingrepen waarin complicaties zijn opgetreden, kan het lijden wel onnodig pijnlijk verzwaard zijn. Er blijft dus steeds weer een volgende nuance te overwegen.

Er zijn tegenwoordig binnen de wijze van pijnbestrijding veel meer mogelijkheden, zodat er niet snel tot euthanasie hoeft worden overgegaan. Men kan zeer vergevorderde pijn minimaliseren tot het houdbaar is. Daarnaast zijn er steeds meer technieken die mensen tot ontspanning kunnen brengen zodat de pijn meer vloeiend aanwezig kan zijn in plaats van hels. Er valt nog veel te leren over hoe een terminaal lichaam in uiterste ontspanning gebracht kan worden zodat de ziel makkelijker loskomt.

Lijden dient geen overwaardering te krijgen, maar ook geen onderwaardering, het is een wezenlijk onderdeel van de menselijke ervaring

Dragende omgeving

Pijn verdragen vraagt ook een dragende omgeving. Deze omgeving kan het beste aangeboden worden door mensen die hiertoe in staat zijn dankzij de oefeningen die zij in hun leven met kleinere of grotere levenspijnen hebben doorgemaakt. Daartegenover staat dat een omgeving waar een taboe op lijden is ("Lijden hoeft in deze tijd toch niet meer!"), een moeilijke plek is om te overlijden. In het woord overlijden zelf zit al de mogelijkheid, dat op een gegeven moment over het lijden heen gestapt kan worden.

Maatschappelijk gezien bestaat eerder de neiging het lijden te bestrijden dan zich er mee te verstaan. Over lijden heerst veelal het vooroordeel dat dit iemand destructief benadeelt. Echter, als duidelijk zou zijn dat lijden de persoon geestelijk kan louteren en vernieuwen in zijn levenservaring, dan kan de lijdende mens gemakkelijker zijn gevoel van eigenwaarde behouden tijdens dat lijden. Lijden dient geen overwaardering te krijgen, maar ook geen onderwaardering, het is een wezenlijk onderdeel van de menselijke ervaring.

Wat gebeurt er bij levensverlengend medisch handelen?

Degene die bij voortdurend in het leven wordt vastgehouden door medische ingrepen, lijdt onnodig lang omdat zijn of haar leven een natuurlijke dood behoeft. Wie daarom mensen zoveel en zolang mogelijk in leven wenst te houden, verplaatst zich te weinig in de natuurlijke levensbeëindiging van de mens.

Er zijn ook zielen die er bewust voor kiezen het aardse leven te rekken. Zij willen die ervaring ook opdoen. Zij kunnen vanuit deze ervaringsbehoefte hun lichaam en geest oprekken naar ervaringen die buitengewoon veelvragend én leerzaam zijn. Wie deze weg op gaat en uithoudingsvermogen hierin toont, verrijkt zichzelf geestelijk terdege en kan hiermee ook een voorbeeld zijn voor zijn dierbaren.

Keuzevrijheid is de mens geschonken, echter de mate van vrijheid hierin wordt bepaald door de geestelijke behoefte aan lering.

Bron: Inspiraties van Marieke de Vrij

De volgende artikelen, te vinden op de website van De Vrije Mare www.devrijemare.nl, zijn in dit artikel verwerkt.

1. Euthanasie in relatie tot de ziel van de mens
2. Basisartikel belemmerende medicatie op vrij sterven
3. Ongewone depressie door conserverende bijwerkingen van medicatie in de stervensfase

Marieke de Vrij, Maatschappelijk raadvrouw. Zie voor een kennismaking met haar manier van werken: www.devrijemare.nl

Marleen Oosterhof-van der Poel, GZ-psycholoog en orthopedagoog. Voorzitter van Stichting De Vrije Mare.